

Werkwoordspelling

Leer- en oefenboek (2)

Spellingsoefeningen verleden tijd
en voltooid deelwoord

Groep 7

© 2017 Junior Einstein bv Enschede, the Netherlands

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp). v. 01

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

ISBN 978-94-92265-41-8

Inhoudsopgave

Inleiding 4

Werkwoordstam 6

Persoonsvorm 8

Verleden tijd | Zwakke werkwoorden 10

Verleden tijd | Sterke werkwoorden 15

Voltooid deelwoord | Zwakke werkwoorden 20

Voltooid deelwoord | Sterke werkwoorden 28

Laat het zien! 33

Spellingregels gemengd 34

Werkwoord Wijzer 39

Inleiding

Met dit Werkwoordspelling Leer- en oefenboek groep 7 (deel 2 van een serie) kunnen kinderen op een goede en verantwoorde manier – zelfstandig – hun vaardigheden voor werkwoordspelling verder ontwikkelen.

Werkwoordspelling is een belangrijk onderdeel van het spellingonderwijs. Om jezelf schriftelijk goed uit te drukken, is het belangrijk dat je goede zinnen maakt en de woorden op de juiste manier vervoegt en spelt. Bijna elke Nederlandse zin bevat werkwoorden, dus is het van belang dat een kind deze werkwoorden correct kan schrijven.

Bijna alle Nederlandse basisscholen bieden een basispakket aan om de werkwoordspelling aan te leren en te oefenen. Toch blijkt dat veel kinderen meer oefening nodig hebben dan dat dit basispakket biedt. Kinderen zijn over het algemeen niet zo bewust bezig met spelling, waardoor er snel fouten gemaakt kunnen worden.

Spelling moet steeds weer herhaald worden, want een kind past het altijd en overal toe. Tijdens de schoolperiode, maar ook in een toekomstige carrière en het privéleven. Het is belangrijk om te blijven oefenen om de spelling op niveau te houden.

Oefenen op basis van de leerlijn

Werkwoordspelling lijkt voor veel kinderen lastig, maar gelukkig is het helemaal niet zo ingewikkeld als vaak gedacht wordt. Met deze Leer- en oefenboeken kan op een gerichte en verantwoorde manier geoefend worden met de werkwoordspelling, doordat de opbouw van de boeken gebaseerd is op de leerlijn.

Leer- en oefenboek 1

Zo leren kinderen in het eerste deel voornamelijk de spellingregels in de tegenwoordige tijd. Dit begint met het onderwerp, de werkwoordstam en de persoonsvorm. Tevens is er speciale aandacht voor de vervoeging van de bijzondere werkwoorden in de tegenwoordige tijd, maar ook in de verleden tijd. Leer- en oefenboek 1 eindigt met gemengde oefeningen, passend bij de aangeboden spellingregels uit dit boek.

Leer- en oefenboek 2

In dit tweede deel komt een korte herhaling van de werkwoordstam en de persoonsvorm aan bod, gevolgd door de spellingregels in de verleden tijd en de voltooid tijd. Ook dit deel eindigt met gemengde oefeningen, passend bij de aangeboden spellingregels uit dit boek.

Leer- en oefenboek 3

Het laatste deel van de serie, Leer- en oefenboek 3, bevat gemengde oefeningen in de tegenwoordige tijd, de verleden tijd en de voltooid tijd. Met dit deel kunnen kinderen testen of ze het geleerde uit deel 1 en 2 beheersen en kunnen toepassen.

Samen bieden deze drie delen een compleet Leer- en oefenpakket voor de werkwoordspelling in groep 7.

Verschillende oefeningen

Dit Leer- en oefenboek bestaat uit diverse eigentijdse oefeningen, die passen bij de belevingswereld van het kind en die aansluiten bij de aangeboden spellingregels. Voorafgaand aan de oefeningen volgt een overzicht van wat er precies geleerd gaat worden, gevolgd door een heldere uitleg. In deze uitleg zijn belangrijke termen dikgedrukt en worden ondersteunende afbeeldingen en duidelijke voorbeeldzinnen gebruikt.

De opbouw van de oefeningen en de structuur van het Leer- en oefenboek maken dat kinderen verantwoord, maar ook zelfstandig kunnen oefenen. De moeilijkheidsgraad varieert en er is ruimte voor herhaling van de spellingregels. Hierdoor kan ieder kind een succesgevoel ervaren.

In de oefeningen wordt gebruik gemaakt van afkortingen. Tegenwoordige tijd wordt afgekort met tt, verleden tijd met vt en het voltooid deelwoord met vd.

Laat het zien!

Na het algemene oefengedeelte volgt de pagina 'Laat het zien!' Deze pagina bevat een aantal vragen die kort toetst of het kind de inhoud van het boek en de aangeboden spelling-

regels heeft begrepen. Mochten bepaalde inhoud en nog onduidelijk zijn, dan kunnen de pagina's met uitleg opnieuw doorgenomen worden.

Na de pagina 'Laat het zien!' volgt het oefengedeelte waarin alle aangeboden spellingregels uit dit boek gemengd worden aangeboden. Hierin kan het kind laten zien dat hij de opgedane kennis op de juiste manier kan toepassen.

Werkwoord Wijzer

Achter in het boek bevinden zich de Werkwoord Wijzers. Het doel van de Werkwoord Wijzer is: op een schematische en overzichtelijke manier laten zien hoe kinderen werkwoorden moeten spellen in de verleden tijd en de voltooid tijd.

De Werkwoord Wijzer kan uit het boek geknipt worden, zodat deze tijdens het maken van de oefeningen gebruikt kan worden als hulppakket.

Tips en ondersteuning

In het Leer- en oefenboek kunnen ook tips worden gegeven met betrekking tot de werkwoordspelling. Zo is de onderstaande tip geplaatst bij een uitleg waar gesproken wordt over klinkers en medeklinkers.

Klinkers zijn a, e, i, o, u.

Medeklinkers zijn alle andere letters.

Mochten kinderen zich afvragen wat klinkers en medeklinkers ook weer zijn, dan kunnen zij dit lezen in de tip. Deze tips behoeven geen afzonderlijke en uitgebreide uitleg. Ze zijn ter ondersteuning van de spellingregels en de oefeningen.

Méer oefenen

Dit boek is het tweede deel van een set van drie. Alle boeken samen vormen een gedegen oefening voor de werkwoordspelling.

Méer oefenen? Wij bieden ook een uitgebreide online oefen- en leeromgeving. Kijk op onze website www.junioreinstein.nl.

Oefening 1: Vul de stam van het werkwoord in.

1. Ik _____ (bestellen, tt)	11. Ik _____ (bepalen, tt)
2. Ik _____ (graven, tt)	12. _____ (Verlaten, tt) me!
3. Ik _____ (knippen, tt)	13. Ik _____ (rommelen, tt)
4. _____ (Geloven, tt) jij?	14. Ik _____ (blussen, tt)
5. Ik _____ (steppen, tt)	15. _____ (Blozen, tt) je?
6. Ik _____ (breken, tt)	16. Ik _____ (werven, tt)
7. _____ (Zeggen, tt) het!	17. Ik _____ (verraden, tt)
8. Ik _____ (kietelen, tt)	18. Ik _____ (ruziën, tt)
9. Ik _____ (coachen, tt)	19. _____ (Komen, tt) hier!
10. Ik _____ (houden, tt)	20. Ik _____ (wijzen, tt)

Oefening 2: Zet een streep onder het hele werkwoord. Maak dan de stam.

Vertrouwen jullie mij niet?

Vertrouw

1. Puck en Lisa gedragen zich goed.
2. Opa en oma logeren vannacht bij ons.
3. De poezen spinnen luid.
4. Zij irriteren mij met dat lawaai.
5. De bekers staan op het aanrecht.
6. Waarom genezen die wondjes niet?
7. De knikkers rollen van de tafel.
8. Versturen wij ook kaarten met Kerst?
9. Laura en Wesley kanoën samen.
10. Jullie verdelen de kaarten niet eerlijk.
11. Streven jullie ook naar een hoog cijfer?
12. Zij doen zelden gemeen tegen elkaar.

In deze oefeningen leer je:

- wat zwakke werkwoorden zijn,
- dat je zwakke werkwoorden in de verleden tijd vervoegt met: stam + te(n) of stam + de(n),
- wanneer je in de verleden tijd –te(n) of –de(n) achter de stam schrijft.

In de verleden tijd zijn er twee soorten werkwoorden: sterke werkwoorden en zwakke werkwoorden. Sterke werkwoorden veranderen in de verleden tijd van klank.

Zwakke werkwoorden veranderen niet van klank.

Zwakke werkwoorden kun je in de verleden tijd op twee manieren vervoegen: **stam + te(n)** of **stam + de(n)**.

Je kunt een ezelsbruggetje gebruiken om erachter te komen of je –te(n) of –de(n) achter de stam moet schrijven. Een veelgebruikt ezelsbruggetje is **'t x-kofschip**.

Vorm eerst de ruwe stam van het werkwoord en kijk naar de laatste letter van deze ruwe stam.

't x - k o f s c h i p

Eindigt de laatste letter van de ruwe stam op één van de letters uit 't x-kofschip, dan schrijf je in de verleden tijd **stam + te** (enkelvoud) of **stam + ten** (meervoud). De letters o en i tellen niet mee.

Eindigt de laatste letter van de ruwe stam op een letter die **niet** in 't x-kofschip voorkomt, dan schrijf je in de verleden tijd **stam + de** (enkelvoud) of **stam + den** (meervoud). Dit geldt dus ook als de ruwe stam eindigt op de letter –o of –i.

Let op: Als de ruwe stam van een werkwoord eindigt op een –t of –d, dan geldt ook de regel stam + te(n) of stam + de(n). Deze woorden krijgen dan een dubbele t of d: (hij) wachtte - (wij) wachtten.

't x-kofschip

Hele werkwoord	Ruwe stam	't x-kofschip?	t of d?	Verleden tijd
bukken	bukk	ja	t	ik buk te – wij buk ten
vieren	vier	nee	d	ik vier de – wij vier den
knoeien	knoei	telt niet mee	d	ik knoei de – wij knoei den
faxen	fax	ja	t	ik fax te – wij fax ten

Even spieken...

't x-kofschip

Oefening 2: Vul het schema in.

Zet een streepje onder de laatste letter van de ruwe stam. Zit deze letter in 't x-kofschip?

Hele werkwoord	Ruwe stam	Stam	Voltooid deelwoord
1. v <u>r</u> agen	<u>vr</u> ag	_____	Ik heb _____
2. knippen	_____	_____	Ik heb _____
3. strikken	_____	_____	Ik heb _____
4. verdwalen	_____	_____	Ik ben _____
5. branden	_____	_____	Ik heb _____
6. groeien	_____	_____	Ik ben _____
7. durven	_____	_____	Ik heb _____
8. puffen	_____	_____	Ik heb _____
9. zuchten	_____	_____	Ik heb _____
10. verhuizen	_____	_____	Ik ben _____

Oefening 3: Kleur de werkwoorden.

- Kleur de hulpwerkwoorden groen.
- Kleur de voltooid deelwoorden blauw.

1. Dexter heeft door de modder gerold.
2. De peuter heeft een mooie tekening voor mama gemaakt.
3. Het volleybalteam had lang getraind voor deze wedstrijd.
4. De klas van Evy werd in vier groepen verdeeld.
5. Gisteren is er nog voor jou gebeld.
6. Ze hebben alle stickers op het raam geplakt.
7. De schrijfster heeft vandaag maar twintig woorden getypt.
8. Ik had een stapel nieuwe boeken besteld in de boekwinkel.
9. Waarom heb je alle foto's van de camera verwijderd?
10. Dat nummer was al vaak op de radio gedraaid.
11. De juf heeft bepaald waar het opstel over moet gaan.
12. Hij heeft nog nooit in de supermarkt gewerkt.

